

Ut tro

til døden skiller oss ad

Kan det åpne forholdet redde oss fra samlivsbrudd?

Filosofen Simone de Beauvoir, malerinnen Frida Kahlo og presidenten François Mitterrand.

Hva de har til felles? For det første er de verdensberømte. Og for det andre var de alt annet enn trofaste.

Det som gjør dem helt særegne, er at deres livsledsagere godtok utroskapen. Til tross for sidesprangene, holdt deres kjære ut med dem til døden skilte dem ad.

Ta Simone de Beauvoir, for eksempel. Hun var kjæreste med Jean-Paul Sartre, men innledet et forhold til forfatteren Nelson Algren i 1947. Med ham reiste hun til både Latin-Amerika, Tyrkia, Hellas og Spania. Alt sammen mens hun var sammen med Sartre, som attpåtil hjalp Beauvoirs elsker med oversettelsen av to bøker. Da Beauvoir ble gravlagt i 1986, skal hun ha båret Algrens ring på fingeren.

Likeså tålte de meksikanske malerne Frida Kahlo og Diego Rivera hverandres hyppige sidesprang. Det samme gjelder for den tidligere franske presidenten François Mitterrand. På 1990-tallet, mens han enda var president, presenterte han fruktene av sitt forhold til den «diskré og kultiverte kvinnen Anne», dattera Mazarine Pingeot, overfor politikere i Sør-Afrika og den japanske keiseren. I hans begravelse møtte både hans frue gjennom 50 år og mor til sønner, Danielle Mitterrand, i tillegg til elskerinna Anne.

HVERT ÅR GÅR vel 10 000 norske ekteskap i opp-

Vi lever for lenge til bare å ha én kvinne.

Paul Bocuse, fransk kokk

Åpne kjendisforhold

- Filosofen Arne Næss ville leve fritt på 1960-tallet.
- Den chilenske poeten Pablo Neruda skrev «Los Versos del Capitán» til elskerinna Matilde Urrutia mens han var gift med Delia.
- Gala Dalí, kona til den spanske kunstneren Salvador Dalí, hadde gjennom hele samlivet med Salvador forhold til andre menn. Salvador var nemlig impotent.

løsning. Statistikken for samboerskap er enda dystre. Alfred Kinseys studie fra 1947 fastslo at 50 prosent av gifte menn i løpet av ekteskapet hadde forhold utenfor ekteskapet, og at 26 prosent av de gifte kvinnene også hadde forhold på si. Her hjemme viser undersøkelser at utroskap er skylden i en femtedel av samlivsbruddene. Mange mener monogami er det samme som monotoni. Slik som den kjente, franske kokken Paul Bocuse (82):

– Vi lever for lenge til bare å ha én kvinne, sa Bocuse til den britiske avisa Telegraph ei tid tilbake.

Derfor har han fått seg tre koner. Raymonde giftet han seg med rett etter krigen og med henne har han dattera Françoise, som jobber sammen med ham på restaurantene. Ved siden av kona har han hatt et forhold til Raymonde Carlut i 50 år, som han har sønnen Jerome med. De siste 30 åra har disse to kvinnene måttet dele kokken med Patricia Zizza, som driver sitt eget PR-byrå. Bocuse har vært stefar for hennes datter fra et tidligere forhold.

– Det er vel ikke dette man forstår med et ekteskap, men det fungerer. De er alle fornøyde med meg og med hverandre og hvis jeg summerer opp de åra vi har tilbrakt som par, så vil det bli 145, sier Paul Bocuse.

I ET LOKALE i Parkveien i Oslo swinger flere av Bocuses meningsfeller seg. Swingers Norge organiserer treff der norske par kan utveksle hverandre i ryddige former. Eller simpelthen bare titte.

– Hos oss er det flere som er i parforhold over tid og som har gått lei av hverandre, til tross for at de er glad i hverandre og fungerer på alle sett. Det er

mer reelt å være åpen om å ha lyst på andre – for det har de fleste – enn å bløffe om hva som skjedde på firmafesten, sier Bjørn Normann i Swingers Norge.

Ikke er de polygame, for de tror ikke på ekteskapet eller andre institusjoner som regulerer samlivet mellom mennesker, de er derimot polyamorøse – kjærlige i flere retninger. De forstår at partnere kan bli sjalu, i motsetning til 1960- og 70-tallshippiene som, ifølge de polyamorøse, ikke ga de ulike partnernene oversikt over alle pågående kjærlighetsprosjekter. Det gjør de polyamorøse.

Sammenslutninger i USA og Europa tilbyr medlemmene sine kontrakter som regulerer nettopp muligheten for å ha flere partnere, men altså ikke flere ektefeller. Også Norge har sin sammenslutning av mennesker, Norsk forum for polyamorøse, som forsøker å bevise at hvis du slipper partneren din fri og han ikke kommer tilbake, vel, så eide du henne aldri. Og at ekteskapet ikke er en velegnet institusjon.

Selve ordet polyamori oppsto i en nyhetsgruppe på Internett i 1992.

– Mennesket er nok polygam, sier Eivind Røskaft, professor i evolusjonsbiologi og leder for Biologisk institutt ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) i Trondheim til Dagbladet Magasinet.

Men det er likevel ikke noen god unnskyldning for å spre sin kjærlighet: Monogamiet har vist seg å være den samlivsformen som best sikrer avkommet. Og de fleste mennesker lever monogamt, til tross for at det finnes samlivsmodeller som åpner for å ha flere koner eller flere ektemenn. ►►

UTVALGT KETCHUP

Det er mer reelt å være åpne om å ha lyst på andre – for det har de fleste.

Bjørn Normann, Swingers Norge

► **MEN DE SOM** rydder opp i kjærlighetslivene våre, sexologene og familierapeutene, mener de som åpner døra på gløtt for andre – i håp om å berge forholdet – er langt ute på viddene. Sosionom og familierådgiver Solveig Vennessland tror ikke ideen om det monogame samlivet har mistet sin kraft:

– Vi er ikke dyr, men mennesker med behov for trygghet og stabilitet. Jeg opplever stadig oftere mennesker som er redde og usikre etter å ha hatt mange forhold, blitt sveket eller selv vært utro, sier Solveig Vennessland til Dagbladet Magasinet.

Hun mener at åpne forhold ikke hindrer par i å gå fra hverandre:

– Åpne forhold høres fascinerende ut helt til man slutter å stole på sin egen partner, sier Vennessland.

– Vi mennesker har behov for trygghet og stabilitet. Å ha noe for oss selv, slik som et parforhold, er et grunnleggende element for å ha det godt.

Derimot mener Vennessland at det ikke er monogamiet som fører en i armene til andre enn ektefeller og samboere, men at folk tufter samlivet på forelskelse alene, og at parforholdet har lav status og blir prioritert deretter.

OGSÅ DEN FREIDIGE, britiske sexologen Tracey Cox heier på monogamistpartiet. I den siste boa si,

Monogami eller åpent?

Monogami: Du har bare sex med kjæresten.

Fordeler: Gir stabilitet og trygghet.

Ulemper: Mange par kjeder seg.

Forsøksvis monogami: Monogamiet er idealet, men aksepterer feiltrinn.

Fordeler: Man viser at man ønsker det beste, men gir rom for menneskelige feiltrinn.

Ulemper: Krever modenhet.

Åpent forhold med begrensninger: Sex med andre i henhold til gitte regler.

Fordeler: Tryggheten i det å ha fast partner og frihet til å ha det spennende med andre.

Ulemper: Kan gi sjalusi og vonde følelser.

Swinging: Sex med andre, gjerne med partner til stede.

Fordeler: Partene får utløp for sine sexbehov under kontrollerte former.

Ulemper: Kan gi sjalusi og vonde følelser.

Åpent forhold: Alt er lov.

Fordeler: Tilfredstillende frisinnet par med stor sexappetitt.

Ulemper: Vanskelig å få til i praksis.

«Topp sex», skriver hun at hun bare vet om to par som praktiserer et åpent forhold – og som er lykkelige med det. Men hun er åpen for at akkurat på samme måte som det finnes mange par, så finnes det mange løsninger:

– For noen er det å ligge på en folketom øy himmelen, mens for andre er det helvete.

Hun anbefaler folk å finne sin samlivsmodell og å sette grenser for hva som kan tåles innenfor de ulike variasjoner av åpne og lukkede forhold – og så holde seg strengt til grensene. Omkostningene ved å bryte dem beskriver hun som den største tabben du kan gjøre i livet.

– Det finnes ingen perfekt modell, hvert par må finne fram til en løsning som passer for dem.

Og skulle du bli fristet, så skal du vite at du kommer til å oppleve at du ikke går glipp av noe som helst. Men at det er fint å dagdrømme om å åpne opp og leve som Jean-Paul Sartre og Frida Kahlo, ja visst, det gjør selv de som allerede har flere lekekamerater, påpeker professor Eivind Røskoft:

– Selv de som har fire kjerringer, kan finne på å være utro. ■

magasinet@dagbladet.no

2 FOR 1

GJELDER OGSÅ TO PAR PROGRESSIVE BRILLER FRA 2495,-

2 par
briller fra
995,-

BLUE CARGO 995,-

MIKE 0,-

Kjøper du et par komplette briller fra 995,- får du det andre paret på samme brilleseddel på kjøpet (inkl. glass fra PENTAX). Tilbudet gjelder også progressive briller fra 2495,-.

ALTA ARENDAL ASKER ASKIM BERGEN DRAMMEN FINNSNES FREDRIKSTAD FYLLINGSDALEN FØRDE HALDEN HAMAR HAUGESUND HØNEFOSS ISDALSTØ KONGSVINGER KRISTIANSAND LARVIK LILLEHAMMER LILLESTRØM MO I RANA MOLDE MOSJØEN MOSS NARVIK OSLO PORSGRUNN RYKKINN SANDNES SARPSBORG SKIEN STANGE STEINKJER STOKMARKNES STRAUME SVOLVÆR SØGNE TILLER TROMSØ TRONDHEIM TØNSBERG ULSET ØRSTA ÅLESUND

www.specsavers.no

Specsavers Optikk

Nå skal vi bli nr 1 i Norge også.

Tilbudet gjelder briller med samme brilleseddel og kan ikke kombineres med andre tilbud og inkluderer ikke solbriller uten styrke. Når du kjøper progressive glass får du samme type standardglass (Enkel 1,5, Premium 1,5 eller Elite 1,5) i det andre paret. Ved valg av andre glass eller overflatebehandlinger, kommer ekstra kostnader i tillegg for begge briller iht. vår ordinære prislister.